

Aan: Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, Ministerie van Financiën

Datum

17 mei 2022

Betreft/ Onderwerp

Reactie FNV op consultatie 'Tijdelijke regels inzake de instelling van een Klimaatfonds met een looptijd van 2024 tot en met 2030'

Email contactpersoon

kristel.lageweg@fnv.nl

Voor de FNV staat een sociaal rechtvaardige transitie voorop bij de besteding van de miljarden uit het Klimaatfonds. De omschakeling van een fossiele naar een duurzame economie moet zó plaatsvinden dat iedereen mee kan en wil doen. Voor werknemers betekent dat: met aandacht voor passend werk, goede arbeidsomstandigheden en een eerlijk inkomen. Voor de arbeidsmarkt in bredere zin betekent dit ook dat het (om)scholingsaanbod zich moet toespitsen op de banen van de toekomst. Daarvoor is het belangrijk dat de volgende randvoorwaarden worden gekoppeld aan de besteding.

1. Geef werknemers zeggenschap bij de uitwerking van de plannen

Door de klimaat- en energietransitie verandert de arbeidsmarkt voor een groot aantal sectoren. Dit gaat gepaard met zowel personeelstekorten in nieuwe en groeiende sectoren als baanverlies in sectoren die sterk verweven zijn met de fossiele economie. Zeggenschap van werknemers in het vormgeven van de transitie is dan ook onontbeerlijk voor weloverwogen plannen met kans van slagen en voldoende draagvlak.

2. Verbind sociale randvoorwaarden aan de bindende maatwerkafspraken met de industrie

In het klimaat- en transitiefonds wordt 3 miljard gereserveerd voor bindende maatwerkafspraken met de grootste uitstoters, om zo voor hen de transitie financieel makkelijker te maken. Bij de besteding van dergelijke bedragen is het niet meer dan logisch dat de ontvanger het geld alleen mag besteden binnen sociaal rechtvaardige kaders. Dat betekent dat werknemers actief betrokken moeten worden bij de plannen voor de besteding van het geld, zodat goede arbeidsvoorwaarden, -omstandigheden, -verhoudingen en -inhoud daarin geborgd zijn.

3. Investeer alleen in de sectoren van de toekomst

De noodzaak om in 2050 klimaatneutraal te zijn, betekent dat Nederland keuzes zal moeten maken welke industrieën en sectoren ook in 2050 nog actief zullen zijn in ons land, en onder welke voorwaarden. Dit moet ook meewegen in de allocatie van de klimaatmiljarden. Zonder deze keuze bestaat het risico dat een deel van het klimaat- en transitiefonds weggegooid geld is, de transitie vertraagt of zelfs in de weg zit.

4. Budget voor scholing en omscholing

Één van de grootste knelpunten in de energietransitie is het gebrek aan voldoende passend geschoolde medewerkers om het werk uit te voeren. Dit wordt ook zo benoemd in het coalitieakkoord, echter zonder plan van aanpak of budget om dit aan te pakken. Daarom pleiten wij, net als eerder in de [Eerlijke Klimaatagenda](#), om 1 miljard uit het Klimaat- en transitiefonds te reserveren voor een scholingsplan voor banen in de transitie die de benodigde mensen opleidt of omschoolt en zo de kennis en vaardigheden geeft om de

energietransitie vorm te geven en het land te vergroenen.

5. Zorg voor goede van-werk-naar-werktrajecten en compensatie waar nodig

Door de klimaat- en energietransitie zullen er bedrijven en mogelijk zelfs hele sectoren verdwijnen of drastisch veranderen. Niet alle medewerkers uit die bedrijven kunnen zonder meer ergens anders aan de slag. Reserveer dan ook voldoende budget om deze medewerkers adequaat te kunnen begeleiden naar ander werk en, indien dat niet mogelijk is te compenseren voor inkomensverlies. Het kolenfonds kan hierbij dienen als voorbeeld.

6. Goede arbeidsomstandigheden op de bouwplaats

In het klimaat- en transitiefonds wordt 7 miljard uitgetrokken voor een mix aan maatregelen in de gebouwde omgeving (opschaling hybride warmtepompen, isolatie, verduurzaming maatschappelijk vastgoed). Deze werkzaamheden moeten op een veilige en verantwoorde manier worden uitgevoerd. Dat betekent onder fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden en met goed zicht op wie er werkzaam is op de bouwplaats (middels BouwplaatsID) om uitbuiting en onveilige situaties tegen te gaan.

7. Zorg voor solide arbeidsvoorwaarden voor nieuwe banen en sectoren

De klimaat- en energietransitie gaat gepaard met de opkomst van nieuwe sectoren en werkzaamheden, waarbij lang niet altijd duidelijk is of er een geldende cao voor is en zo ja, welke van toepassing is. Om te zorgen voor veilig en fatsoenlijke arbeidsomstandigheden, moet dit proactief worden opgepakt. Ook om deze nieuwe banen aantrekkelijk te maken voor werknemers zijn fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden een belangrijke randvoorwaarde.

8. Integratie met circulariteit

Het kabinet benoemt in het coalitieakkoord ook het belang van de circulaire economie en het zorgvuldiger omgaan met grondstoffen. Deze doelstellingen moeten ook integraal terugkomen in de verdere uitwerking van de plannen voor de besteding van het klimaat- en transitiefonds, om te voorkomen dat de ene transitie de andere tegenwerkt.

Tot eventuele toelichting op onze reactie zijn wij uiteraard van harte bereid.

Met vriendelijke groet,

Bas van Weegberg

Lid Dagelijks Bestuur FNV